

DIPLOMAȚIE *SUI-GENERIS* ÎN MINISTERIATUL ANEI PAUKER. REFUZUL UNEI NOTE VERBALE INEDITE A NUNȚIATURII APOSTOLICE (27 IUNIE 1949)

Șerban Turcuș*

Abstract: *This research is based on a new document: the Verbale Note No. 2667 of the Apostolic Nunciature in Bucharest to the Romanian Foreign Ministry during Ana Pauker. The copy of the Verbale Note was sent to Rome by the Minister of Italy in Bucharest, Michele Scammacca. He specifies that the Verbale Note which contained the protest against the arrest of the bishops Márton Áron and Anton Durcovici was denied by the Foreign Ministry as if the Holy See would not have been recognized by the Romanian government. The Nunciature made the Verbale Note to reach Ana Pauker by another method along with a letter, but the Foreign Minister of Romania has still not registered the Note, that can not be found in the archives of the Foreign Ministry. The episode demonstrates that political power in Bucharest despised diplomatic rules and was determined to destroy the Catholic Church in Romania.*

Keywords: Romanian diplomacy, Catholic Church, Verbale Note, Ana Pauker, Apostolic Nunciature.

Sfântul Scaun este recunoscut la nivel mondial pentru grija deosebită pe care o acordă arhivelor sale sau celor ale instituțiilor ecleziastice din subordine. Tocmai din această rațiune, accesul la documentele diplomatice create de instituțiile subordonate au condiții de consultabilitate extrem de parcimonioase. Ajunge să amintim aici că actualmente, cu puține excepții, sunt consultabile fără opreliști documentele până la pontificatul lui Pius al XI-lea inclusiv (până în 1939)¹. Așadar documentele din urmă cu 77 de ani rămân încă sub obrocul condițiilor arhivistice pontificale.

Se așteaptă de la an la an deschiderea arhivelor pontificatului lui Pius al XII-lea, dar decizia papei Francisc continuă, în ciuda estimărilor optimiste, să rămână negativă cu privire la acest subiect datorită probabil și unor condiții ce fac inope-

---

* Conf. univ. dr., Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca; e-mail: serbanturcus@yahoo.it

¹ Secondo una prassi invalsa a partire dal 1924, il papa concede il libero accesso ai documenti «per pontificati»: attualmente il limite cronologico di consultabilità è posto alla fine del pontificato di Pio XI (febbraio 1939). Nondimeno, in deroga a questa consuetudine, Paolo VI, fin dalla chiusura dei lavori conciliari nel 1965, rese accessibile agli studiosi l'Archivio del Concilio Vaticano II (1962-1965); Giovanni Paolo II ha aperto alla consultazione il fondo *Ufficio Informazioni Vaticano, Prigionieri di Guerra* (1939-1947), e, da ultimo sono stati messi a disposizione dei ricercatori il fondo *Commissione Centrale per l'Arte Sacra in Italia* (1924-1989) e il fondo *Censimento degli Archivi Ecclesiastici d'Italia* (1942). http://www.archiviosegreto.vaticano.va/content/archiviosegreto.vaticano/it/1_archivio.html

rabilă publicarea unor documente (carriere ecleziastice încă funcționale sau de-abia încheiate, care atunci se lansau, probleme delicate în negocieri internaționale ale căror efecte n-au fost epuizate până astăzi, aspecte privind plasarea Sfântului Scaun în raport cu polii de putere mondiali care ar putea naște controverse la o lectură superficială etc.).

În întâmpinarea aceluia moment, care poate fi amânat câțiva ani încă, propunem publicului științific din țara noastră un document inedit din timpul pontificatului lui Pius al XII-lea, document produs de Nunțiatuara de la București, dar care nu se regăsește în volumul publicat în urmă cu mai bine de un deceniu, volum ce înmănușează documentele Nunțiatuarei trimise Ministerului de Externe². Cum de nu se regăsește acest document în volumul amintit? Nu e vorba de lipsa de acribie a editorilor care s-au achitat cu conștiinciozitate de această sarcină, ci, fiind vorba de un document din anul 1949, este culpa funcționării Ministerului de Externe sub conducerea autoritară a Anei Pauker.

Explicațiile ne vin din partea diplomatului care prin munca sa asiduă a făcut să ne parvină după aproape șapte decenii documentul invocat, un diplomat puțin cunoscut în istoriografia națională, care însă a oferit, de-a lungul sejurului puțin plăcut la București, nenumărate informații de calitate instituțiilor politice de la Roma: baronul Michele Scammacca del Murgo e di Agone³, ministrul italian la București. Documentul diplomatic l-am „interceptat” pe filiera Legației italiene de la București. El a fost predat sub formă de simplă copie în manieră confidențială titularului oficiului diplomatic italian de la București de Nunțiatuara Apostolică de la București cu scopul de a informa cu celeritate guvernul din Peninsula în dinamica evoluției situației Bisericii Catolice din România.

Ceea ce surprinde în cazul acestui document, necooptat în amintita culegere de izvoare de diplomatică contemporană, este motivarea absenței sale din registrul de intrare și ieșire a documentelor unei instituții atât de serioase cum este în orice țară un minister de afaceri externe, a cărui limbă vitală este dată tocmai de gestiunea, interpretarea și redactarea documentelor diplomatice ale unei entități statale. Explicația o găsim în relatarea lui Michele Scammacca: având în vedere situația raporturilor dintre Sfântul Scaun și guvernul României, Ministerul de Externe de la București, sub îndrumarea Anei Pauker, a refuzat primirea notelor verbale, gestul fiind calificat drept o grosolanie diplomatică nemaivăzută, întrucât raporturile bilaterale erau funcționale, chiar dacă în regim de avarie, iar uzanțele diplomatice impun ca și atunci când tensiunile ajung la paroxism instrumentul

---

² *România-Vatican. Relații diplomatice*, vol. I 1920-1950, București, Edit. Enciclopedică, 2003, 368 p.

³ Baronul Michele Scammacca del Murgo e di Agone (Cattania, 30 octombrie 1898 – Roma, 2 aprilie 1979), ministru plenipotențiar la Legația Italiei în România. Era descendent dintr-o familie nobiliară siciliană cu rădăcini în Alsacia. Diplomat de carieră, a fost în misiune la București între 17 octombrie 1947 și 14 martie 1951. De numele lui, în calitate de director al Direcției de Protocol al MAE italian, se leagă medierea în conflictul (1948-1954) ce a opus guvernul italian guvernului român în relație cu clădirea Accademiei di Romania din Roma.

esențial al comunicării să nu fie abandonat. Nota Verbală avea un motiv concret și se referea la vexațiunile continue la care erau supuși membrii ierarhiei catolice din România. Datată în 27 iunie 1949, ea fusese concepută în imediata succesiune a arestărilor episcopilor Áron Márton⁴ (21 iunie 1949) și Anton Durcovici⁵ (26 iunie

---

⁴ Áron Márton s-a născut la data de 28 august 1896 în localitatea Sândominic, astăzi în jud. Harghita. A urmat cursurile la școala primară din satul natal (1903-1906), apoi la gimnaziile catolice din Șumuleu (1907-1911), Miercurea Ciuc (1911-1914) și Alba Iulia (1914-1915). La 15 iunie 1915 a fost încorporat în armata austro-ungară, fiind încadrat ca locotenent în Divizia 82 Secuiască. Márton Áron a fost rănit de trei ori în luptele de la Doberdo, Pasul Oituz și Asiago. Între anii 1920-1924 a studiat la Institutul Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia. A fost consacrat ca preot romano-catolic la 6 iulie 1924 de către episcopul Gusztáv Károly Majláth în catedrala Sfântul Mihail din Alba Iulia. Începând din iulie 1924 a fost capelan în comuna Ditrău, iar de la 1 iulie 1925, a devenit capelan în orașul Gheorgheni. A predat ca profesor de religie la Liceul de Stat din Gheorgheni (1926-1928) și la Liceul Romano-Catolic din Tg. Mureș (1928-1929). La 1 iulie 1929 a fost trimis ca preot la Turmu Roșu, fiind în paralel și superintendent de studii la Orfelinatul Terezian din Sibiu. La 1 octombrie 1930 este numit capelan al catedralei și arhivar episcopal la Alba Iulia, iar doi ani mai târziu, la 1 septembrie 1932, a fost numit secretar episcopal și spiritual al studenților de la Seminarul teologic. La 15 martie 1936 este numit administrator temporar al parohiei Sf. Mihail din Cluj, pentru ca mai apoi, la 14 august 1938, să fie desemnat parohul bisericii „Sf. Mihail” din Cluj.

La 14 septembrie 1938, prin decretul nr. 630 al Sacrei Congregații Consistoriale, a fost numit administrator apostolic al Episcopiei de Alba Iulia. La 24 decembrie 1938 a fost numit de papa Pius al XI-lea episcop romano-catolic de Alba Iulia. Este consacrat ca episcop la 12 februarie 1939 în biserica Sf. Mihail din Cluj de către arhiepiscopul Andrea Cassulo, nunțul apostolic în România, asistat de episcopul Augustin Pacha de Timișoara și de episcopul István Fiedler de Satu Mare-Oradea. Între anii 1939-1942, episcopul Márton Áron a îndeplinit și funcția de administrator apostolic al Episcopiei de Satu Mare-Oradea. În iulie 1949 a fost ridicat la rangul de arhiepiscop „ad-personam” de către papa Pius al XII-lea. Între anii 1949-1955, episcopul Márton Áron a fost trecut prin mai multe închisori. La 13 iulie 1951 a fost condamnat la închisoare pe viață. A fost eliberat din închisoarea Sighet la 24 martie 1955, la cererea lui Petru Groza, și s-a reîntors la Alba Iulia în calitate de diecezan. La data de 2 aprilie 1980 Márton Áron s-a retras oficial de la conducerea Episcopiei de Alba Iulia, devenind episcop emerit. A decedat în același an, la 29 septembrie 1980, fiind înhumat în cripta catedralei din Alba Iulia.

⁵ Anton Durcovici s-a născut la 17 mai 1888, în Bad Deutsch-Altenburg, în Austria. La vârsta de șase ani a venit la Iași, unde a frecventat cursurile Școlii Elementare a Parohiei Catolice. S-a transferat la o școală din Ploiești și, apoi, la București, unde s-a înscris la Școala „Sfântul Andrei” (1898-1901), apoi ca seminarist la Seminarul „Sfântul Duh” (1901-1906). La 30 octombrie 1906 a fost trimis la Roma, pentru a-și continua studiile teologice la Colegiul „De Propaganda Fide” (1906-1911). A fost consacrat preot, la 24 septembrie 1910, în bazilica San Giovanni in Laterano din Roma, cea dintâi catedrală a lumii. Revenit în Regatul român după 1911, a fost mai mulți ani prefect de studii și profesor la Seminarul Arhiepiscopal „Sfântul Duh” și școlile arhiepiscopale „Sfântul Iosif” și „Sfântul Andrei” din București. A fost și administrator parohial, la parohiile din Târgoviște, Buzău și Giurgiu, în diverse etape, până în 1930. După Primul Război Mondial, Anton Durcovici a ocupat diferite funcții în cadrul Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București: director al Internatului „Sfântul Andrei” (1920-1924), canonic al catedralei „Sfântul Iosif” (din 8 martie 1923), rector al Seminarului „Sfântul Duh” (septembrie 1924 – octombrie 1947), vicar general al Arhidiecezei de București (2 octombrie 1935 – octombrie 1947), președinte al Academiei Teologice „Sfântul Duh” (1929-1947). A fost decorat la 8 august 1931 cu Ordinul Steaua României în grad de ofițer, iar în 1934 a fost numit camerier papal.

La 30 octombrie 1947, papa Pius al XII-lea l-a numit episcop de Iași. A fost consacrat la 5 aprilie 1948, în catedrala „Sfântul Iosif” din București, de nunțul apostolic Gerald Patrik O’Hara, și înscăunat, în catedrala din Iași, la 14 aprilie, același an. În timpul păstoririi la Iași, episcopul Durcovici a desfășurat o activitate pastorală exemplară, făcând numeroase vizitații canonice în parohiile din Moldova. La 17 ianuarie 1949 a fost numit și administrator apostolic al Arhidiecezei de București. La 26 iunie 1949, în timp ce mergea spre Popești-Leordeni pentru a administra taina

1949), Nunțiatuara Apostolică de la București reacționând cu un elegant, dar ferm protest împotriva celor petrecute.

Ăron Márton, episcopul de Alba Iulia, a fost arestat, așa cum am precizat, în 21 iunie 1949 în timp ce și-a părăsit reședința pentru a se deplasa la București în vederea consultărilor pentru Statutele Bisericii Catolice din România (biografiile oficiale spun că arestarea a survenit în drum spre Teiuș, unde se pregătea să officieze o liturghie⁶). Anton Durcovici, astăzi fericitul Anton Durcovici, a fost arestat în aceeași manieră, pe neașteptate, în timp ce se deplasa la Popești-Leordeni pentru a administra taina sfântului mir unui grup de 200 de copii, în ziua de 26 iunie 1949. După cum se constată, ambii episcopi au fost ridicați în vederea arestării în timp ce purcedeau spre ostelurile lor liturgice, și nicidecum în contexte de natură să periclitaze „orânduirea” comunistă.

Se pare că Nunțiatuara Apostolică de la București a temporizat reacția de după arestarea episcopului Márton, dar capturarea la drumul mare a lui Durcovici, ca a unui criminal de rând dat în urmărire, a învederat că arestarea episcopului de Alba Iulia nu este un accident, ci parte a unui plan bine pus la punct. Durcovici, fiind și administrator apostolic al diecezei romano-catolice de București, lăsa, prin arestarea lui, fără păstor pe romano-catolicii din Moldova și Muntenia, iar prin încarcerarea lui Márton și romano-catolicii din Transilvania erau văduviți de superior, ierarhia de rit latin fiind aproape anihilată.

Realizând pericolul la care este supusă ierarhia romano-catolică, Nunțiatuara Apostolică a reacționat, a doua zi după arestarea lui Durcovici, în manieră instituțională prin intermediul Notei Verbale nr. 2667, nota fiind instrumentul comun de lucru al diplomațiilor. Dar regentul Nunțiatuarei Apostolice la București⁷, episcopul Gerald O'Hara, cu siguranță că nu se aștepta la o reacție atât de atipică a diplomației românești sub conducerea Anei Pauker. Fiind și O'Hara episcop în

sfântului mir, a fost arestat de Securitate și închis la București (26 iunie – 4 mai 1951), Jilava (4 mai – 17 septembrie 1951) și, apoi, la Sighetu Marmăției (la 18 septembrie 1951), unde, în urma bătăilor și a înfometării, a murit la 10 decembrie 1951, fiind înmormântat în Cimitirul orășenesc din localitate.

Considerat martir al Bisericii Romano-Catolice, după 1990 a fost declanșat procesul de beatificare a lui Anton Durcovici. Acesta a debutat cu faza diecezană, la 25 martie 1997, continuând, potrivit dispozițiilor în vigoare în dreptul canonic al Bisericii Catolice, la 8 februarie 2010, cu faza romană. La 28 februarie 2013, în ultima zi de pontificat al lui Benedict al XVI-lea, a fost validat din punctul de vedere al expertizei canonice martiriul episcopului Durcovici. La 15 octombrie 2013, membrii Congregației pentru Cauzele Sfinților, în unanimitate, au exprimat părerea pozitivă asupra martiriului și virtuților episcopului Anton Durcovici. La 31 octombrie 2013 papa Francisc a recunoscut martiriul lui Anton Durcovici. A fost beatificat la 17 mai 2014, la Iași, în cadrul unei sfinte liturghii solemne oficiată de cardinalul Angelo Amato, prefect al Congregației pentru Cauzele Sfinților.

⁶ Aici se observă distanța metodologică enormă care există între concretețea izvoarelor diplomatice și utilizarea probabilă a surselor orale pentru refacerea biografiei episcopului în discuție. Izvorul diplomatic oferă limpede și concis direcția deplasării, în timp ce probabila și ambiguă istorie orală distorsionează faptele istorice.

⁷ Gerald Patrick Aloysius O'Hara (1895-1963), episcop de Savannah (SUA) din 1935 până în 1959, regent al Nunțiatuarei în România (1947-1950), nunțiu apostolic în Irlanda (1951-1954) și delegat apostolic în Marea Britanie (1954-1963).

Statele Unite, înțelegea ce înseamnă decapitarea ierarhiei romano-catolice pentru credincioși și consecințele angajate, iar episodul acesta venea în succesiunea arestării ierarhiei greco-catolice și a vexațiunilor la care fusese el însuși supus, în pofida poziției diplomatice⁸.

Aflăm, din relatările făcute de Gerald O'Hara lui Michele Scammacca, că episcopul american și diplomat al Sfântului Scaun, în manieră absolut regulată, a transmis Nota Verbală *pe iter*-ul precedent, anume curierul Nunțiatului s-a deplasat la sediul Ministerului de Externe, la registratura pentru corespondența diplomatică, unde în loc ca documentul diplomatic să fie înregistrat, curierul a fost rugat să aștepte. După un interval de timp curierului i-a fost remis plicul desfăcut, având însă Nota Verbală în interior, fără vreo intervenție a autorităților diplomatice românești (număr de înregistrare sau apostilă). La nedumerirea curierului Nunțiatului privind ineditul situației și a reacției neașteptate și deloc protocolare, cei de la registratură i-au replicat că acesta este răspunsul pe care-l primește. Privit din perspectiva cea mai elementară a regulilor diplomatice, gestul este incalificabil, deoarece refuzul unei Note Verbale din partea unei entități statale cu care sunt active raporturi diplomatice, fixate prin tratate bilaterale și sancționate de convenții internaționale, semnifică în manieră practică încetarea recunoașterii formale a entității respective. Cu un an înainte de expulzarea personalului diplomatic al Sfântului Scaun din România, decisă la 4 iulie 1950, guvernul român dădea semne clare că nu mai recunoaște o legitimitate a Nunțiatului Apostolic la București, situându-se astfel în afara regulilor dreptului internațional. Fapt este că în volumul *România-Vatican*, citat anterior, între Nota Verbală a Nunțiatului Apostolic din 4 decembrie 1948 (p. 351), căreia autoritățile comuniste române i-au răspuns pe 18 decembrie 1948 (p. 352), nu există niciun alt document până la Nota Verbală a Nunțiatului din 7 august 1949 (p. 353-354), care protestează împotriva suprimării aproape totale a congregațiilor religioase catolice din România, ceea ce ne confirmă faptul că Nota Verbală din 27 iunie a fost refuzată și nu a mai fost înregistrată sau îndosariată în arhiva MAE.

Din relatarea diplomatului italian aflăm însă că regentul Nunțiatului a sesizat acest pericol și, dorind ca din punct de vedere legal situația să nu se adâncească, a trimis Anei Pauker o scrisoare, căreia i-a anexat nota în discuție, o scrisoare în care protesta față de situația în care era plasată Nunțiatul prin respingerea documentului. Scammacca vorbește de un artificiu, nu ne dăm seama de ce poate fi vorba în mod precis, prin care Ana Pauker a fost informată de opinia Nunțiatului relativ la cele întâmplate. Artificiul, deși reușit, nu a avut consecințe instituționale, întrucât Ana Pauker nu a mai înregistrat Nota Verbală în arhiva Ministerului, după cum se poate constata din despuiera făcută de autorii volumului de documente.

Conținutul Notei Verbale, așa cum se poate constata din textul anexat studiului nostru, este o condamnare fermă, dar elegantă a arestărilor operate în ierarhia

---

⁸ Veronica Turcuș, *La Nunziatura Apostolica in Romania sotto il terrore dei comunisti. Un episodio del maggio 1949*, în *Dal cuore dell'Europa. Omaggio al professor Cesare Alzati per il compimento dei 70 anni*, Centro di Studi Transilvani, Cluj-Napoca, 2015, p. 377-384.

catolică din România, o punere în vedere a faptului că guvernul comunist și-a încălcat angajamentele și promisiunile la nivel intern și internațional cu privire la respectarea libertății religioase și o anvizajare a pericolului care paște tot mai puternic situația spirituală a celor 2.500.000 de cetățeni de rit catolic ai României.

Regentul Nunciaturii Apostolice spune negru pe alb că guvernul comunist de la București a angajat o campanie calomnioasă împotriva ierarhiei catolice din România, asezonată cu acuzații grave și absurde, al cărei obiectiv final este cel de a crea cenzură și degringoladă în rândul credincioșilor catolici. Cu toate acestea, îi scrie O'Hara Anei Pauker, într-o manieră oarecum profetică (artificiu retoric, dar și constatare cu suport real), fideliile catolici nu ignoră sacrificiul episcopilor lor „*care gem astăzi în închisorile românești*”, deoarece au ajuns la conștientizarea misiunii lor sacre care îi determină să lase elementele materiale și confortul pentru a-și duce la îndeplinire condiția fundamentală de slujitori ai lui Dumnezeu în orice circumstanță⁹.

Nota verbală lasă să se înțeleagă că autoritățile Sfântului Scaun înțeleseseră demult cursul evenimentelor din România comunistă, ce urmau o matrice funcțională în toate unitățile lagărului sovietic din această parte de continent, iar eforturile diplomației pontificale erau anihilate de tăvălugul uniformizator al ateocrației.

E un semnal fără echivoc, această Notă verbală, nr. 2667, prin destinul ei atipic, că regimul comunist nu mai avea timp de pertractări și negocieri diplomatice și că destinul tragic al ierarhiei catolice era deja însemnat. Faptul că documentul a fost refuzat la registratură și apoi, chiar dacă a parvenit Anei Pauker, nu a mai fost arhivat, denotă că a iritat și că ignorarea lui era probabil rezultat al unei atitudini flagrant anticatolice, contravenind celor mai elementare noțiuni ale diplomației.

ANEXĂ DOCUMENTARĂ¹⁰

Legazione D'Italia Bucarest

RISERVATISSIMO

Telespresso N. 1141/550

Ministero degli Affari Esteri

ROMA

Bucarest, 4 luglio 1949

Oggetto: Protesta della Nunziatura Apostolica per l'arresto dei Vescovi cattolici in Romania

⁹ Pentru recunoașterea pontificală a martiriului episcopilor, a se vedea Șerban Turcuș, *I Romeni nella visione ecclesiologica della Santa Sede: da Pio XI a Paolo VI*, în *Storia religiosa dello spazio romeno*, vol. II, Centro Ambrosiano, Milano, 2016, p. 721-722.

¹⁰ Documentele se găsesc la Ministero degli Affari Esteri, Roma, Italia, Archivio Storico-Diplomatico, fondul *Affari Politici* 1946-1950, *Romania*, Busta nr. 9 (1949), nepaginat.

In via del tutto riservata, e per sola conoscenza del Governo Italiano, dati i suoi particolari rapporti di amicizia con la Santa Sede, il Reggente di questa Nunziatura Apostolica, Mons. O'Hara, mi ha rimesso copia della nota di protesta da lui inoltrata al Ministero degli Affari Esteri romeno, a seguito dell'arresto dei due vescovi latini, cui ancora veniva riconosciuta da parte romena giurisdizione ecclesiastica, e mi ha informato del modo usato dallo stesso Ministero degli Esteri per cercar di respingere, in un primo momento, la nota di cui trattasi.

Unisco copia della nota.

Quando il fattorino della Nunziatura rimise il plico contenente la nota all'ufficio accettazione corrispondenza del Ministero degli Esteri fu pregato di attendere. Trascorsi alcuni minuti, il plico gli veniva restituito aperto, con dentro la nota intatta, perchè lo riportasse in Nunziatura, che tale era la risposta del Ministero degli Esteri.

Di fronte a un tale gesto di villania, che non ha precedenti neppure nella ormai lunga consuetudine di scortesie di questo Ministero degli Esteri verso le rappresentanze diplomatiche straniere, il Reggente della Nunziatura preoccupato anche che l'atto non potesse significare, sia pure nella sua forma grossolana, il disconoscimento da parte romena del carattere diplomatico della Nunziatura stessa, riusciva con un artificio a far rimettere al Ministero degli Esteri una lettera personale per la Signora Pauker, cui univa la già rifiutata nota, protestando per la sua prima mancata accettazione da parte dei servizi competenti del Ministero.

Scammacca

Nr. 2667

Nota Verbale

La Nonciature Apostolique présente ses compliments au Ministère des Affaires Etrangères de la République Populaire Roumaine et a l'honneur de Lui exposer ce qui suit:

Le 21 juin courant, S.E. Mgr. Aron Marton, Evêque d'Alba Iulia, a été arrêté peu après avoir quitté sa résidence pour se rendre à Bucarest, en vue de traiter la question des Statuts du culte catholique dans la République Populaire Roumaine.

Hier, 26 Juin, S.E. Mgr. Anton Durcovici, Evêque de Iassi, a été également arrêté lorsqu'il se rendait a Popesti Leordeni, à la périphérie de la Capitale, dans l'exercice de ses fonctions épiscopales.

Par ces actes de violence, le Gouvernement de la République Populaire Roumaine a démontré, une fois de plus, que pour ce qui concerne l'Église catholique il n'entend nullement respecter ses solennels engagements constitutionnels et internationaux pour le libre exercice de la religion.

En effet, en jetant dans la prison les dernières deux Evêques catholiques reconnus comme tels par le Gouvernement de la R.P.R., celui-ci vient d'effacer les dernières apparences d'une situation tolérable d'une partie des 2.500.000. catholiques de Roumanie.

Il est à prévoir que la campagne calomnieuse déclenchée en Roumanie contre la hierarchie catholique, continuera d'élever contre celle-ci les accusations les plus graves et les plus absurdes, soit pour justifier sa oppression soit pour ébranler la confiance des masses catholiques dans leurs Pasteurs spirituels.

Mais les catholiques de la Roumanie n'ignorent pas les méthodes et les finalités de la persécution religieuse qui sévit actuellement dans cette partie du Continent; et ils savent fort bien que, si leurs Evêques gémissent aujourd'hui dans les prisons roumaines, c'est parce qu'ils ont accompli courageusement leur mission sacrée, refusant de sacrifier à des avantages matériels et passer les biens éternels de la Foi.

C'est donc au nom de tous les catholiques de Roumanie, et au nom de leur Autorité spirituelle suprême, la Sainte Siége, que la Nonciature Apostolique a le devoir de protester formellement contre les violences infligées à l'Église catholique de Roumanie, et particulièrement contre la récente arrestation de L.L.E.E. Mgr. Aron Marton e Mgr. Anton Durcovici.

Bucarest, le 27 juin 1949

(L.S.)